

Familie Denneboom, Brink 26 - portret i.k.v. plaatsing Struikelstenen.

Op 20 juli 1888 werd **Heiman Denneboom** geboren in Beilen. Vernoemd naar zijn opa, is zijn roepnaam Herman. Heiman is de zoon van Abraham Denneboom, en Rolina Danneboom. Heiman was landbouwer van beroep. Toen Heiman ongeveer 32 jaar was, leerde hij **Estella van Hoorn** kennen. Estella Carolina was dochter van Berend van Hoorn en Betje Hedeman. Ze werd geboren op 28 september 1892, in 't Zandt. In 1916 verhuisde Estella met haar ouders naar Oldenzaal. Op 29 juni 1921 trouwden Heiman en Estella in Beilen. Estella was toen ongeveer 28 jaar oud. Daarna ging het gezin verhuizen naar De Brink 26, in Assen.

Abraham Denneboom is de oudste zoon van Heiman en Estella. Hij is geboren op 2 september 1929. Hij is vernoemd naar zijn opa, van vaders kant. Heiman en Estella hadden nog 2 kinderen, een tweeling, genaamd **Berend Denneboom** en **Betje Carolina Denneboom**. Berend is vernoemd naar zijn opa, van moeders kant, en Betje Carolina is vernoemd naar haar oma, ook van moeders kant. Haar tweede naam, Carolina, heeft ze van haar moeder. Berend en Betje werden geboren op 2 februari 1932.

In 1941 zaten Berend en Betje nog op de lagere school (basisschool) en Abraham waarschijnlijk op het voortgezet onderwijs, we weten alleen niet op welke school. In september 1941 werd het voor hen verboden nog langer naar deze school te gaan. Vanaf september 1941 is er een Joodse lagere school in Assen, waar Berend en Betje waarschijnlijk leerling zijn geweest. Deze Joodse school heeft bestaan tot 31 augustus 1942.

In juni 1942 werden in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe alle mannelijke Joden tussen de 18 en 55 jaar opgeroepen voor de Joodse werkkampen. Ook Heiman Denneboom kreeg een oproep voor deze gedwongen tewerkstelling. Heiman Denneboom vertrok met 11 andere Joodse mannen uit Assen, vanaf de Brink naar een Joods werkkamp. Familie en vrienden zeiden gedag. Heiman werd naar het Joodse werkkamp Orvelte gebracht. Het werk bestond uit het ontginnen van heide en het rooien van aardappelen. 's Middags kregen de tewerkgestelden brood met kaas.

Na afloop van het werk gingen de arbeiders zich wassen en konden vervolgens biljarten in de kantine of naar de radio luisteren. In het begin mochten de arbeiders gewoon rondlopen en deden ze inkopen in het dorp Westerbork of bij de boeren. Later mochten ze het kamp niet meer verlaten of bezoek ontvangen. Het was verboden pakjes te ontvangen en te versturen. Op 2 oktober 1942 werd het kamp ontruimd en werden de mannen naar kamp Westerbork gebracht.

Op vrijdagavond 2 oktober 1942 werden er vrachtwagens geplaatst in de Rolderstraat. Oudere mannen, vrouwen en jonge kinderen werden die avond opgepakt en naar Westerbork gebracht. De mensen werden verzameld op het plein van de Noordersingelschool, met hun rugzakken en koffers. Onder hen ook Estella,

Abraham, Berend en Betje Denneboom. De familie werd op 3 oktober 1942 ingeschreven in een overvol kamp Westerbork. Alle Joodse werkkampen waren ontruimd en de mannen naar kamp Westerbork gebracht. Hun vrouwen en kinderen werden ook opgepakt. In het kamp waren toen 17.000 mensen opgesloten.

Een van de gevangenen beschreef het zo: “Zoals jullie allemaal wel weten kregen we begin oktober hier in het kamp 17.000 joden uit geheel Nederland. Wat we toen hebben meegemaakt tart elke beschrijving. De mensen kwamen hier aan als opgejaagd vee. Sommigen begraven onder hun bagage, anderen met helemaal niets bij hun, zelfs niet eens behoorlijk gekleed. Vrouwen die ziek van bed waren gehaald in een dunne nachtpon gekleed. Kinderen in hansopjes of blote voeten, ouden van dagen, zieken, gebrekkigen, steeds maar door kwamen nieuwe mensen in het kamp. De barakken raakten vol, overvol.

Er was maar plaats voor 10.000 mensen en steeds kwamen er meer. De smederij werkte onder hoogspanning en fabriceerde bedden aan de lopende band. Strozakken of matrassen waren er allang niet meer. De mensen moesten zo maar gaan liggen, gewoon op het ijzer. Nog voller werden de barakken. Mensen lagen of zaten buiten. Sliepen 's nachts in of onder kruiwagens in de open lucht. Eten was er niet genoeg. Warm eten kreeg men soms eens in de drie dagen en dan nog onvoldoende. De zuigelingen kregen geen melk meer, er was niets.”

In deze periode kwam de familie Denneboom in kamp Westerbork aan. Lang zijn ze er niet gebleven. Al op 5 oktober 1942 volgde het transport naar Auschwitz. Daar werd het gezin direct na aankomst vermoord. Heiman heeft de leeftijd van 54 jaar bereikt en Estella werd 50 jaar. Abraham is 13 jaar geworden. De tweeling Betje en Berend is 10 jaar geworden.

Dit portret is geschreven door leerlingen van het Dr. Nassau College locatie Penta in het kader van het plaatsen van struikelstenen in Assen.
(www.struikelstenen-assen.nl).

(De stenen voor het gezin Denneboom werden bij de 1^e legging geplaatst op 20 juni 2012 voor hun vroegere woonhuis aan de Brink 26 te Assen. Gunter Demnig, de Duitse kunstenaar, die het initiatief nam tot het plaatsen van de Stolpersteine / Struikelstenen, metselde ze persoonlijk in. Er zijn hiervan filmopnames hiervan gemaakt, zie website Stichting Struikelstenen Assen, onder steenleggingen, 1^e steenlegging en dan film: impressie steenlegging.)

Bron: WesterborkPortretten

Alle rechten voorbehouden